

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГІВ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Карабін Оксана Йосифівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
karabinoksana@gmail.com

Калаур Світлана Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи, спеціальної освіти і
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
svitlanakalaur@rambler.ru

Упровадження цифрових технологій у професійній діяльності педагогів відкриває нові можливості в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти та управлінні ними. Їх наскрізне застосування в системі освіти має стати інструментом забезпечення успіху нової української школи і має трансформуватися від поодиноких проєктів у діджиталізацію освітнього процесу. Перед сучасним вчителем постає дилема переосмислення ролі, діяльності, використання педагогічних технологій та засобів в освітньому процесі.

Цифровізація освіти, наявність нормативно-освітніх документів, готовність післядипломної освіти забезпечити формування цифрової компетентності педагогів направлена на:

- формування цифрової, інфомедійної, медіакультурної, грамотності;
- розвиток критичного мислення, впровадження цифрових технологій в педагогічну діяльність;
- удосконалення та впровадження в освітній процес хмарних технологій, інтерактивних засобів навчання, електронних освітніх ресурсів;
- розробки електронного освітньо-інформаційного середовища для забезпечення навчально-виховного процесу;
- удосконалення власних курсів у хмарному освітньо-орієнтованому середовищі та цифрового контенту.

Відповідно до стандартів цифрової компетентності вчителя, визначених ЮНЕСКО можемо визначити три рівні: набуття знань, поглиблення знань, створення знань. Кожен із цих рівнів розглядається відповідно до п'яти аспектів: розуміння цифрових технологій в освітній політиці, освітній план і оцінка, педагогіка, застосування цифрових навичок, організація та управління та професійне навчання вчителів [4, с. 28–33].

Стаття 59 Закону про освіту наголошує, що професійний розвиток педагогічних кадрів передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші види і форми професійного зростання. «Підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами (навчання за освітньою програмою, стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо) та у різних формах (інституційна,

дуальна, на робочому місці (на виробництві) тощо). Вид, форму та суб'єкта підвищення кваліфікації обирає педагогічний працівник [1].

Так, для прикладу, рамка цифрової компетентності вчителя DigCompEdu яка визначає шість основних областей у 22 складниках є орієнтованою на педагогів усіх рівнів освіти загальної та професійної, навчання осіб з особливими потребами та у неформальних навчальних контекстах (рис. 1).

Рис. 1. Рамка цифрової компетентності вчителя [2]

Відповідно до Рамка цифрової компетентності вчителя зазначаються такі основні області:

Область 1. Професійна залученість.

Використання цифрових технологій для спілкування, співпраці та професійного розвитку.

Область 2. Цифрові ресурси.

Пошук, створення та поширення цифрових ресурсів.

Область 3. Навчання та викладання.

Керування та організація використання цифрових технологій у викладанні та навчанні.

Область 4. Оцінювання.

Використання цифрових технологій та стратегій для вдосконалення оцінювання.

Область 5. Розширення можливостей учнів.

Використання цифрових технологій для вдосконалення інклюзії, персоналізації та активного залучення учнів.

Область 6. Сприяння цифровій компетентності учнів [2].

Забезпечення можливостей креативного та відповідального використання цифрових технологій для роботи з інформацією, комунікації, створення контенту, добробуту та розв'язування проблем. Дані області є взаємопов'язаними відповідно до рисунку 2.

Рис.2. Взаємозв'язок областей та їх складників рамки цифрових компетентностей [3, с. 8].

Зауважмо, що стрімкий розвиток цифрових технологій і вимоги інформаційного суспільства потребують від сучасного педагога постійного удосконалення цифрових компетентностей. Зміна нормативно-правової бази щодо стандартів цифрових компетентностей, прийнятих у європейській рамці цифрових компетентностей, розробка в Україні відповідних стандартів, надання права педагогу вирішувати, в яких інституціях підвищувати кваліфікацію, сприяють вибудовуванню побудови індивідуальних маршрутів удосконалення цифрових компетентностей фахівців.

Список використаних джерел:

1. Закон України Про освіту Відомості Верховної Ради (ВВР). 2017. № 38–39. с. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 25.09.2020).
2. Цифрова компетентність вчителя DigCompEdu. URL: <http://dystosvita.blogspot.com/2018/04/digcompedu.html> (дата звернення 20.09.2020).
3. Redecker, C. European framework for the digital competence of educators: DigCompEdu (№. JRC107466). Joint Research Centre (Seville site). 2017. С. 8. URL: <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-researchreports/european-framework-digital-competence-educators-digcompedu> (дата звернення 17.09.2020).
4. Unesco. unesco ICT competency framework for teachers. Unesco, Paris. 2018. С. 28–33. URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002657/265721e.pdf> (дата звернення 18.09.2020).